

28-ĐI CHUNG THUYỀN VỚI TỖ KHEO NI¹⁴⁵

A. DUYÊN KHỞI

Một thời, Đức Phật ở trong vườn Cấp-cô-độc, rừng cây Kỳ-đà, nước Xá-vệ. Bấy giờ, nhóm sáu Tỳ-kheo và nhóm sáu Tỳ-kheo-ni¹⁴⁶ đi chung trên một thuyền xuôi ngược dòng nước.

Các cư sĩ thấy cơ hiềm, cùng nhau họ bàn tán: Sa-môn Thích tử không biết tầm quý, không tu phạm hạnh. Bên ngoài tự xưng, ta tu chánh pháp, như vậy có gì là chánh pháp? Trong khi cùng Tỳ-kheo-ni đi chung trên một thuyền xuôi ngược dòng nước, nếu khi ham muốn nổi lên thì dừng thuyền bên cạnh bờ sông mà tùy ý chứ gì?

Bấy giờ, các Tỳ-kheo nghe được, trong đó có vị thiếu dục tri túc, sống hạnh đầu đà, ưa học giới, biết tầm quý, hiềm trách nhóm sáu Tỳ-kheo: Sao lại cùng với nhóm sáu Tỳ-kheo-ni đi chung trên một thuyền xuôi ngược dòng nước?

Các Tỳ-kheo đến chỗ Đức Thế Tôn, đánh lễ dưới chân Phật, rồi ngồi qua một bên, đem nhân duyên này bạch đầy đủ lên Đức Thế Tôn. Đức Thế Tôn liền dùng nhân duyên này tập hợp Tăng Tỳ-kheo, quở trách nhóm sáu Tỳ-kheo:

- Việc các ông làm là sai quấy, chẳng phải oai nghi, chẳng phải pháp Sa-môn, chẳng phải tịnh hạnh, chẳng phải hạnh tùy thuận, làm điều không nên làm. Sao lại cùng với nhóm sáu Tỳ-kheo-ni đi chung trên một thuyền xuôi ngược dòng nước?

Đức Thế Tôn quở trách rồi, bảo các Tỳ-kheo:

- Những kẻ ngu si này, là nơi trồng nhiều giống hữu lậu, là kẻ phạm giới này ban đầu. Từ nay về sau, Ta vì các Tỳ-kheo kiết giới, gồm mười cú nghĩa, cho đến câu, chánh pháp tồn tại lâu dài.

Muốn nói giới nên nói như vậy:

Tỳ-kheo nào, đi chung thuyền với Tỳ-kheo-ni, ngược dòng nước hay xuôi dòng nước, Ba-dật-đề.

Thế Tôn vì Tỳ-kheo kiết giới như vậy. Bấy giờ, các Tỳ-kheo vì không hện mà gặp, nên e sợ. Đức Phật dạy:

- Không hện thì không phạm.

Từ nay về sau nên nói giới như vậy:

Tỳ-kheo nào, cùng hện và cùng đi chung thuyền với Tỳ-kheo-ni, ngược dòng nước hay xuôi dòng nước, Ba-dật-đề.

Thế Tôn vì Tỳ-kheo kiết giới như vậy. Lúc ấy có số đông Tỳ-kheo

145. Thập tụng 12, Ba-dật-đề 25; Căn bản 2>, Ba-dật-đề 27.

146. Thập tụng 12: Các Tỳ-kheo-ni đồng bọn của Đề-bà-đạt-đa.

muốn từ bờ bên này vượt qua bờ bên kia sông hằng. Vào thời điểm ấy, có số đông Tỳ-kheo-ni cũng muốn từ bờ bên này vượt qua bờ bên kia sông hằng, nên các Tỳ-kheo-ni đến thưa:

- Chư Đại đức muốn đi đâu?

Tỳ-kheo nói:

- Chúng tôi muốn qua sông Hằng.

Tỳ-kheo-ni thưa hỏi:

- Chúng con có thể cùng qua được không?

Các Tỳ-kheo nói:

- Các cô qua trước, chúng tôi qua sau. Nếu không thì các cô qua sau, chúng tôi qua trước. Tại sao vậy? Vì Đức Thế Tôn chế giới, không được đi chung một thuyền với Tỳ-kheo-ni qua sông. Cho nên không được.

Tỳ-kheo-ni thưa:

- Chư Đại đức là bậc tôn kính của chúng con. Thỉnh các ngài qua trước, chúng con sẽ qua sau.

Lúc ấy, vào mùa hạ, mưa lớn, nước lớn, thuyền đến bờ bên kia, trong khi chưa trở lại thì trời đã sẫm tối. Các Tỳ-kheo-ni phải ngủ lại bờ bên này, đêm ấy gặp phải giặc cướp. Các Tỳ-kheo đến bạch với Đức Phật, Phật dạy:

- Cùng qua ngang thì không phạm.

Từ nay về sau ta sẽ kiết giới như vậy:

Tỳ-kheo nào, cùng hẹn và cùng đi chung thuyền với Tỳ-kheo-ni, ngược dòng nước hay xuôi dòng nước¹⁴⁷, trừ sang ngang, Ba-dật-đề.

B. GIỚI TƯỞNG

Tỳ-kheo-ni: Nghĩa như trên. Cùng hẹn: Cũng như trên.

Thuyền: Như trước đã giải trên¹⁴⁸.

Nếu Tỳ-kheo nào hẹn và đi chung thuyền với Tỳ-kheo-ni, đi ngược dòng hay xuôi dòng nước, trừ qua ngang, nếu vào trong thuyền, Ba-dật-đề. Một chân trong thuyền, một chân ngoài đất, hoặc phương tiện muốn vào mà không vào, hoặc cùng hẹn chuẩn bị hành trang, tất cả đều phạm Đột-kiết-la.

Tỳ-kheo-ni, Đột-kiết-la. Thức-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Đột-kiết-la, đó gọi là phạm.

147. Căn bản: Hoặc duyên ba 沿波, hoặc tố lưu 沝流. Giải thích: Duyên ba, đi xuôi dòng; tố lưu, đi ngược dòng.

148. Các đoạn trên, không thấy định nghĩa liên hệ.

Sự không phạm: Không hẹn, hoặc ngang qua đến bờ bên kia (đò ngang); hoặc vào trong thuyền, thuyền xuôi hướng phải đi ngược dòng hay đi xuôi dòng nước; hoặc đến bờ bên kia được an ổn; hoặc bị thế lực bắt, hoặc bị trói, mạng nạn, phạm hạnh nạn, tất cả không phạm.

Người không phạm: Phạm lần đầu tiên khi chưa chế giới; si cuồng, loạn tâm, thống não, bức bách.